

C/2024/889

6.2.2024

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie zmienionych ram monitorowania gospodarki o obiegu zamkniętym”

[COM(2023) 306 final]

(C/2024/889)

Sprawozdawca: **Cillian LOHAN**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 29.6.2023
Podstawa prawna	Art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Organ odpowiedzialny	Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego
Data przyjęcia przez sekcję	2.10.2023
Data przyjęcia na sesji plenarnej	25.10.2023
Sesja plenarna nr	582
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	204/0/3

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Te ramy monitorowania stanowią udoskonalenie w stosunku do poprzednich, ale nadal powinny pójść dalej w konkretnych obszarach, na które zwrócono uwagę w niniejszej opinii.

2. Wsparcie

2.1. Ramy monitorowania mają zasadnicze znaczenie dla skutecznego i praktycznego wdrażania gospodarki o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia, aby jej monitorowanie nadal zmierzało we właściwym kierunku.

2.2. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) uznaje, że brak porównywalnych danych w niektórych obszarach w państwach członkowskich ogranicza ramy monitorowania.

2.3. Dane są obecnie znacznie bardziej dostępne za pośrednictwem strony internetowej. Nowe wskaźniki obejmują wskaźnik powtórnego wykorzystania materiałów i wskaźnik wykorzystania odpadów na mieszkańca, co oznacza poprawę w stosunku do wykorzystywania wskaźników odpadów powiązanych z PKB. Wywóz odpadów jest obecnie monitorowany, podobnie jak konkurencyjność w obiegu zamkniętym i zielone innowacje.

2.4. Z zadowoleniem przyjmuje się nowe wskaźniki, na przykład ślad konsumpcyjny, ślad materiałowy dla produkcji oraz wskaźnik dotyczący odpadów opakowaniowych. Pozytywne jest również uwzględnienie transportu w śladzie działalności produkcyjnej.

3. Krytyka

3.1. Konsultacje przy opracowywaniu nowych ram monitorowania **nie były wystarczające** i nie wykorzystano w najlepszy sposób istniejących aktywnych sieci – zwłaszcza platformy partnerstwa Komisji Europejskiej z EKES-em – europejskiej platformy zainteresowanych stron gospodarki o obiegu zamkniętym⁽¹⁾. Ta sieć sieci i platforma wymiany wiedzy ma stanowić wkład we wdrażanie gospodarki o obiegu zamkniętym. Nie przeprowadzono konsultacji z jej wysoce aktywną grupą koordynacyjną z zainteresowanymi stronami.

3.2. Konsultacje powinny być ułatwiane przez **fundusz w celu wspierania zainteresowanych stron, aby w pełni zaangażowały się** w ten proces oraz w celu zapewnienia wysokiej jakości zgłoszeń.

3.3. Nie skonsultowano się z samym EKES-em, jako organem doradczym instytucji UE, który ma duże osiągnięcia w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym i wewnętrznej wiedzy fachowej. Godny ubolewania jest fakt, że EKES **musiał zwrócić się o sporządzenie opinii** w tej sprawie.

⁽¹⁾ <https://circulareconomy.europa.eu/platform/en>

3.4. Znaczenie ekoprojektu dla napędzania zmian systemowych i osiągnięcia gospodarki o obiegu zamkniętym jest dobrze udokumentowane i odzwierciedlone w najbardziej aktualnym planie działania dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym i przepisach dotyczących ekoprojektu. **Monitorowanie projektu jest niewystarczające.** Na przykład wydawanie certyfikatu Cradle to Cradle Certified® mogłoby być monitorowane jako certyfikacja poddana audytowi nienastawionemu na zysk.

3.5. Gospodarka o obiegu zamkniętym dotyczy nie tylko przepływów materiałów, ale raczej złożonych relacji między surowcami, produkcją i konsumpcją a osobami zaangażowanymi w te procesy, a także zachowań i praktyk społecznych związanych z pracą i życiem w gospodarce. Ten aspekt społeczny nie jest wystarczająco monitorowany. Wskaźniki społeczne mogłyby obejmować dostęp i przystępność cenową, rozwój społeczny, etyczny i sprawiedliwy handel, zdrowie i bezpieczeństwo, zachowania konsumentów.

3.6. W gospodarce o obiegu zamkniętym nie występują odpady, lecz raczej produkty uboczne, które mają swoje zastosowanie i mogą zostać przekształcone lub ponownie wykorzystane w inny sposób. Potrzebna jest nowa terminologia, aby wyjść poza klasyfikację wszystkich pozostałości jako odpadów oraz pomóc w identyfikacji i monitorowaniu tych produktów ubocznych jako surowców wtórnych.

4. Zalecenia

4.1. Przydatnymi wskaźnikami byłoby monitorowanie **modeli biznesowych o obiegu zamkniętym** (takich jak ponowne użycie, naprawa, renowacja, platformy udostępniania, sprzedaż używanych lokali i platform) oraz pomiar wielkości ich udziału w rynku.

4.2. **Należy uwzględnić oczekiwaną długość życia produktów**, aby pomóc w wyeliminowaniu celowego skracania cyklu życia i napędzać projektowanie pod kątem obiegu zamkniętego.

4.3. Dane dotyczące **MŚP** minimalizujących marnotrawstwo w ich modelach biznesowych są już dostępne i powinny być wykorzystywane jako wskaźnik (?).

4.4. Należy uwzględnić podstawowy wskaźnik odpadów przeznaczonych na składowanie i spalanie w celu monitorowania pozostałych praktyk niezwiązanych z obiegiem zamkniętym. **Mierzone konkretne strumienie odpadów powinny obejmować wszystkie sektory**, w tym budownictwo, wyroby włókiennicze, elektronikę itp., a nie tylko mierzyć współczynniki recyklingu w tych sektorach.

4.5. Należy uwzględnić monitorowanie innych rodzajów odpadów pochodzących z gospodarki linearnej, takich jak **zanieczyszczenia w glebie, powietrzu i wodzie**, w tym mikrodrobiny plastiku. W przypadku gdy dostępne są dane, należy również uwzględnić monitorowanie produkcji żywności.

4.6. **Dopłaty do paliw kopalnych** należy monitorować jako środek finansowania publicznego, który jest wykorzystywany do wspierania produkcji energii nieopartej na obiegu zamkniętym.

4.7. **Przejrzystość w całym łańcuchu dostaw** jest konieczna i przydatna w gospodarce o obiegu zamkniętym. W tym celu można by monitorować paszporty materiałów, a w przyszłości cyfrowe paszporty produktu mogą oferować jeszcze bardziej kompleksowe dane. Pomoże to w zatwierdzaniu twierdzeń dotyczących obiegu zamkniętego.

4.8. Podaje się ogólną liczbę dotyczącą **zatrudnienia w gospodarce o obiegu zamkniętym**, ale pilne jest monitorowanie tej danej z podziałem na różne kategorie, aby móc lepiej analizować ten wskaźnik. Pożądany byłby podział według **płci, wieku, wynagrodzenia** itp. Ważne jest również monitorowanie wypadków przy pracy w poszczególnych sektorach.

4.9. Wymagany jest wskaźnik dotyczący umiejętności (**komponent kapitału ludzkiego**) w celu wskazania luk, informowania o programach szkoleniowych i edukacyjnych oraz zapewnienia zdolności na rynku (?).

4.10. Strona internetowa związana z ramami monitorowania jest przydatna, poprawiła się i powinna zostać utrzymana. Nowa strona internetowa, prowadzona przez Komisję, wykorzystująca dane Eurostatu, **opisująca cele i zadania** oraz wskazująca, w jaki sposób zbliża się do ich osiągnięcia, **byłaby bardzo przydatna, aby zachęcać do działań i osiągnięcia tych celów.**

(?) Flash Eurobarometer 456: SMEs, resource efficiency and green markets – Data Europa EU.

(?) EESC Study on Europe's Circular Economy and its Pact for Skills: working together for an inclusive and job-rich transition?

4.11. Gospodarka o obiegu zamkniętym jest praktycznym sposobem generowania **dobrobytu i zamożności w kontekście gospodarki dobrobytu**. Dodatkowo sprzyja to odchodzeniu od wąskiego ukierunkowania na PKB. Monitorowanie powinno być powiązane z celami zrównoważonego rozwoju i stanowić uzupełnienie stanowiska EKES-u w zakresie „wychodzenia poza PKB” ⁽⁴⁾.

Bruksela, dnia 25 października 2023 r.

Oliver RÖPKE
Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

⁽⁴⁾ Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Zrównoważona gospodarka, jakiej potrzebujemy” (opinia z inicjatywy własnej) Dz.U. C 152 z 6.4.2022, s. 7. Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Zrównoważona gospodarka, jakiej potrzebujemy” (opinia z inicjatywy własnej) (Dz.U. C 106 z 31.3.2020, s. 1).